

és a szociolingvisztikai szempontból megfelelő mai példák között. Eközben nemcsak a nyelvi tények tiszteletére taníthatjuk diákjainkat, hanem a 'másképpen' beszélők tiszteletére is. Bizonyos vagyok benne, hogy magyar szakos kollégáim sokféleképpen föl tudják használni a könyv példáit anyanyelvi óráikon. Ilyen kincses tárnak látom például a 116-117. oldalon található táblázatot, amelyben a szerző „A kuruc forrás többes szám használatának részletes bemutatása” címen sorolja föl a nyelvi tényeket. Biztosan akad tanítványunk, aki azonnal mond 'élő' példát is a számnévi jelző utáni főnév egyes és többes számának eltérő használatára. De számos megfigyelésekhez jutnak tanítványaink az (-ért) határozórag múltbeli és napjainkban használt példáit összevetve is. (131. oldal) Ugyancsak érdekes lehet (és ma is élő probléma) az „Egy hat évszázados stabil váltakozás: az inessivusi (bVn) változó” című fejezet, melyben a könyv írója egy olyan váltakozást vizsgál, „amely hozzátétőlegesen hat évszázada kimutatható nyelvünkben, és amelynek – ezt remélem, bizonyítani tudom a továbbiakban – kimutatható módon szoros kapcsolata volt bizonyos társadalmi-műveltségi tényezőkkel és az írásbeliséggel”. (76. oldal)

Én pedig azt remélem, hogy az ajánlott könyv gazdag gondolati anyaga jó segítség lesz kollégáimnak abban a felelős munkában, amelynek eredményeként önállóan gondolkodni képes, múltjukat és jelenüket is tisztelni tudó/akaró embereket adnak a társadalomnak. A kötet a Szegedi Egyetem Bölcsészettudományi Karának támogatásával jelent meg, és megvásárolható az egyetemi könyvesboltokban.

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó, Szeged, 2008.



DR. NAGY ANDOR  
főiskolai magántanár  
Eger

## Dr. Balogh László–Dr. Koncz István: Valóság-térkép 7.

### A tehetség gondozás elméletéről és gyakorlatáról

Újabb tartalmas és terjedelmes kötettel lepte meg olvasóit a Professzorok az Európai Magyarországiért Egyesület. Megjelent a Valóság-térkép 7. száma. A tervezett tízből ez már a hetedik.

Dr. Balogh László és dr. Koncz István ez esetben a Kiterjesztett tehetség gondozás rendkívül aktuális témáját szerkesztette meg, s tette közkinccsé. A fogalom maga értelmezést kíván. Mi is a kiterjesztett tehetség gondozás? A válasz egyértelmű: „Valamennyi ép idegrendszerrel született és egészséges gyermek személyiségállapotának és személyiségesszkezeinek (kommunikációs eszközeinek, érzelmi-indulati, szorongás-háztartásának, kódolási és dekódolási készségének stb.) felmérése, a perspektíva prognosztizálása, a kiigazítási/fejlesztési szükségletek megállapítása, a működési algoritmus megtervezése s a képzők kiképzése, szupervíziója stb. Erre épül az adottságok kibontakoztatása”. (5.)

A fentiek alapján valamennyi magyar gyermek számára lehetőség a felmérő/fejlesztő rendszerbe kerülése és maradása hiteles integrált személyiségfejlesztés esetében.

Erre kellene építenie a korszerű országos segítőprogramok valamelyikének, ennek feltétele a diagnosztizálni, prognosztizálni, hatni, perspektívát állítani, azt kijelölni és fejleszteni

képes tanár. Az a tanár, aki alkalmas arra, hogy megismerje növendékeit, aki nem csupán a tanórákon találkozik velük. Az a tanár, aki tudja, hogy az érték és a tehetség megtalálható tanítványában, s az kibontakoztatható akár gyémántcsiszolással.

A dr. Balogh László professzor irányításával működő KLTE tehetségfejlesztő iskolája évtizedek óta publikálja elismerésre méltó eredményeit. Bárcsak ezen ismereteket is birtokolnák általában a gyakorló tanárok!

Ez a mostani kötet a szerkesztőpáros szándéka szerint arra vállalkozott, hogy egyrészt átfogó helyzetképet adjon a magyar iskolai tehetségfejlesztésről, bemutassa a kritikus pontokat, közölje a komplex iskolai tehetségfejlesztő gyakorlati programokat, amelyek a taktaharkányi Apáczai Csere János Általános Iskolában, az Árpád Vezér Gimnázium és Kollégiumban, valamint a Debreceni Egyetem Kossuth Lajos Gyakorló Gimnáziumában folynak. Közölték végül a szerkesztők a BAZ megye átfogó megyei hálózati tehetséggondozó programját.

Dr. Balogh László professzor bevezető tanulmányából szembesülhettünk azzal a ténnyel, hogy Magyarország Európa élvonalában van az iskolai tehetséggondozás több vonatkozásában. Jó olvasni ilyen megállapítást akkor, amikor a média szapulja a magyar közoktatást, szinte csak a problémákat veszi észre és nagytípusú feladatot vár e téren is. Tény viszont az is, hogy a pedagógusképzésre és továbbképzésre további számos feladat vár e téren is. Jó lenne elérni, hogy minden iskolában legyen tehetség-tanácsadó pedagógus.

A bevezető tanulmányt követően az iskolai tehetséggondozás kritikus pontjait tárja fel Dávid Imre, Balogh László, Túrmezeyné Heller Erika, Tóth László, Páskuné Kis Judit, Koncz István, Mező Ferenc, Riesz Mária. A kötet e legerjedelmesebb fejezete nem csupán a neves szerzők tehetségfejlesztő tanulmányait tartalmazza, de olyan gazdag bibliográfiát is, ami alkalmas a további kutatás segítésére, a hazai és nemzetközi tudományos tevékenység gazdagítására.

A kötet harmadik fejezete azokat a gyakorlati programokat tartalmazza, amelyek a komplex iskolai tehetségfejlesztéssel kapcsolatosak. Elsőnek Füköné Szatmári Melinda rendkívül imponálóan mutatja be a BAZ megyei taktaharkányi általános iskola tehetséggondozási programját és az e téren szerzett tapasztalatait, majd Fodor Istvánné, a Békés megyei Mezőkei-vácsházára kalauzolja el az olvasót a Csanád Vezér Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézményébe, az Apáczai Kiadó és a Magyar Vöröskereszt Bázisiskolájába. Tóth Tamás a sárospataki Árpád Vezér Gimnázium és Kollégium eredményes tehetségfejlesztéséről számol be, végül Titkó István a Debreceni Egyetem Kossuth Lajos Gyakorló Gimnáziumát és az ott folyó pedagógiai munkát, benne a tehetséggondozást ismerteti meg az olvasókkal.

A kötetet BAZ megye átfogó megyei tehetséggondozó hálózati programja zárja, amit a program kidolgozó Kormos Dénes és Sarka Ferenc közölnek, mintegy példát adva.

E 300 oldalas kiadványnak ott lenne a helye hazánk minden közoktatási intézményében, tanárképző főiskolákon, egyetemeken figyelemfelkeltőként, programadóként. Kötelező irodalom lehetne legalább az iskolavezetők számára. A hátrányos helyzet problémáiról tengernyi írás születik, ennek ellenére nem érzékelhető látványos változás. Örömmel nyugtázható viszont, hogy a tehetségfejlesztés eredményei mérhetők, publikálhatók, amit példáz a Professzorok Európai Magyarországiért Egyesület újabb kiadványa is.

Nagy érdeklődéssel várjuk a közeljövőben megjelenő dr. Bábosik István és dr. Koncz István által szerkesztett nyolcadik kötetet, ami újabb diagnózist kíván adni, másrészt a nemzeti értékeket kívánja számbavenni és kommunikálni. Ezzel is szeretné elérni az egyesület, hogy mozgósítsa a Nemzeti Európa Terv elkészítését.

